

PRENSA
CORNIA

LLUM D'OLI

butlletí informatiu de
l'**A**grupació **C**ultural de **P**orreres

Dep. Legal 76/1979

núm. 11

febrer 1981

ELS ARXIUS DE PORRERES

*

ENTREVISTA

amb l'amo en Jordi
es cabrer

**

JOHN LENNON

~nutopia~

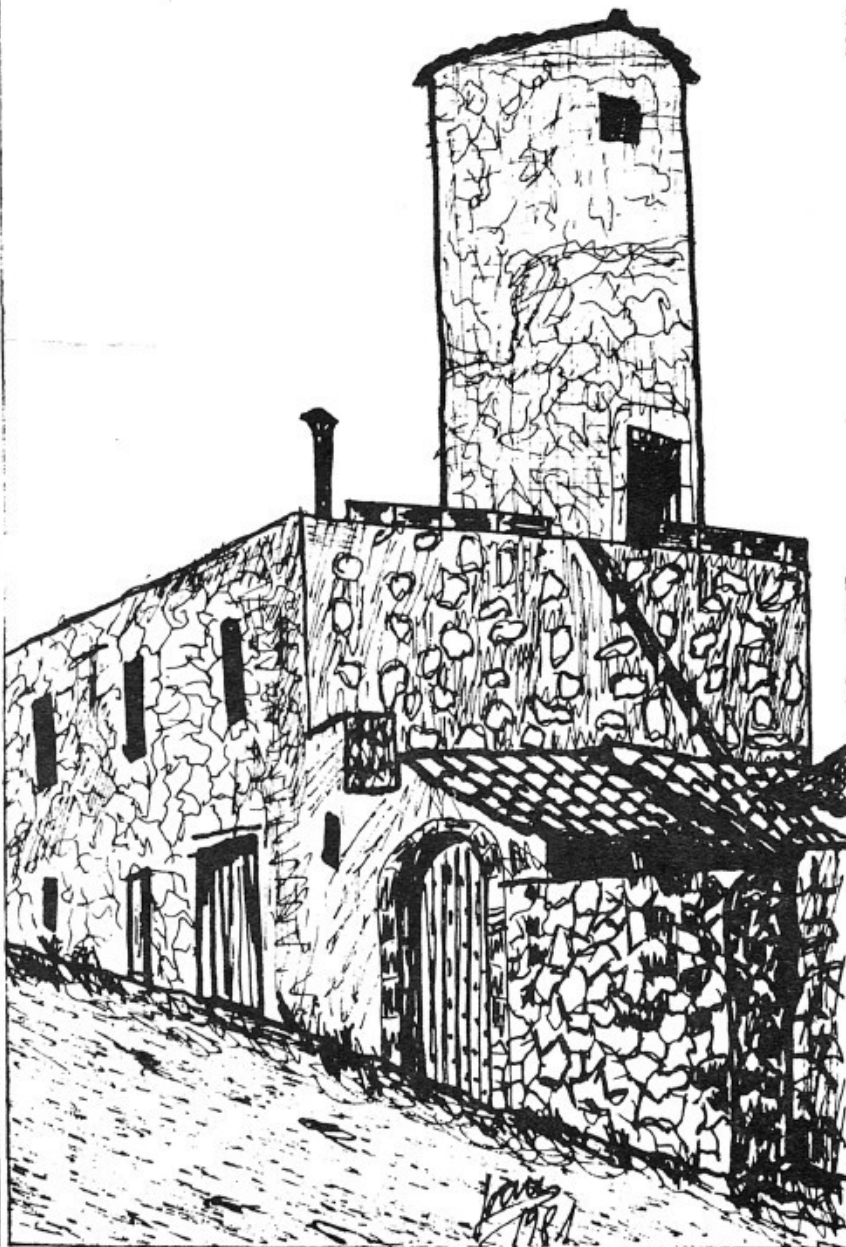
*

BALANÇ D'ACTIVITATS

**

EDICIÓ del llibre
de la mostra de poesia

*

Molí de N'Amengual.

els arxius de Porreres

2. arxiu parroquial

Essent Porreres una parròquia rica -i prova d'això és que va esser possible erigir la ingent església, qualificada per alguns autors com a catedral de la part forana degut a les seves proporcions-, és de suposar que devia comptar amb un arxiu abundant en documentació. Ara bé, a l'actualitat no disposam de dades anteriors al segle XVI.

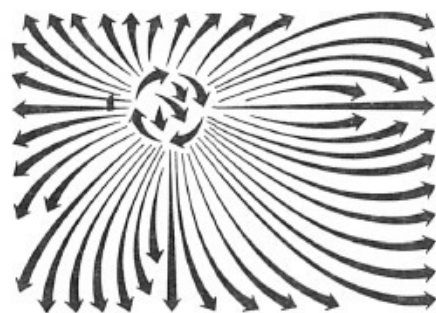
L'Arxiu Parroquial es troba ubicat en una petita habitació situada prop de la sacristia de l'església parroquial. No obstant he sabut, per fonts orals, que no fa massa anys els llibres es trobaven oblidats a un racó del cor acaramullats i plens de pols. Sembla que es deu a la iniciativa del capellà porrerenc Joan Rosselló i Lliteres, actualment arxiver de l'Arxiu Diocesà de Ciutat, el trasllat d'aquests fons documentals a la seva ubicació actual.

De totes maneres malgrat aquesta documentació sia tan específica és ben útil per a treballs de molt diversa índole. Per exemple, estudis demogràfics utilitzant com a base els llibres de registres parroquials, estudis socio-econòmics a través dels llibres de censos que cobrava la parròquia, estudis històrico-artístics dels nostres edificis religiosos mitjançant els llibres d'obres, etc.

Davant la problemàtica que suposa estar mancats d'un arxiu municipal amb fons antics, és evident la importància que registra el nostre arxiu parroquial. Vet ací el nostre prec d'insistència en una ordenació i catalogació sistemàtica de l'arxiu per a un maneig i utilització més fàcil la qual cosa es pot traduir en un esplet de treballs que ens ajudin a conèixer més i millor el nostre passat col·lectiu.

No cal esmentar que en línies generals el contingut dels llibres d'aquest arxiu és de caire eclesiàstic. Així ens trobam amb llistes de misses, registres parroquials (bautismes, matrimonis, defuncions), llibres de censals que percebia la parròquia, llibres de fàbrica de les obres parroquials...

Maria Barceló i Crespi

NOTES HISTÒRIQUES

1329 - Guillem de Santa Iscla estableix un tros de terra i vinya de l'alqueria Beniledip, terme de Porreres. (ARM, RP 3772 f. 5).

1331 - La Procuració Reial dona 2 lliures a Pere Aragonès de Porreres "les quals lo senyor Rey manà que li fossin dades per un poch d'or que havia trobat". (ARM, RP 3044 f. 55).

1338 - El batle Antoni Orell, de manament del veguer de la part forana, ha fet cercar bandejats. (ARM, RP 3050 f. 74).

1472, març, 20 - La Procuració Reial paga 8 lliures, 1 sou i 8 diners al notari Jaume Ferrando, un dels escrivans de dita Procuració, moneda despesa en l'anada del lloctinent general, acompanyat d'al-

tres oficials, a la vila de Porreres, "per quant se deya que lo honorable mossèn Johan Moix volia pendre possessió de la rectoria de la dita parròquia contra manament del senyor Rey, per la qual possessió se duptave que no's seguís algun inconvenient entre los pobladors de la dita parròquia com ja stiguessen tots divisos". (ARM, RP 3584 f. 80v).

1495 - La Procuració Reial paga 3 lliures i 7 sous a Bartomeu Xamena de Porreres, moneda que ha despesa en les obres fetes al forn reial i cases les quals amenaçaven gran ruïna; fer de nou un arc de pedra al dit forn, reparar fonaments i la teulada que tenia quasi totes les teules rompudes. (ARM, RP 3646 s. f.).

1637, maig, 2 - En el Gran i General Consell es tracta que Antoni Jaume, mestre de gramàtica en el puig de Montisyon de la vila de Porreres, "diu que ha molts anys que servex dit ofici sens salari algú sinó és lo poch que cada u dels estudiants li donen de lo qual apenes se pot sustentar y mantenir. majorment que ha sinch o sis anys que va ab crossas y apenes se pot mourer de una cadira, dany y impediment de no poder acudir a ses coses y haver de mantenir-se a ell y a qui li ajuda en son treball ha de menester alguna ajuda..." el Gran i General Consell atenent "lo gran bé y profit que causa als moradors de aquest Regne ab la sua bona ensenyança", determina donar-li ajuda de 25 lliures. (ARM, AGC 59 f. 146).

Ramon Rosselló i Vaquer

socis i cultura.

Com informem en aquest número de LLUM D'OLI, el passat desembre, quasi a finals d'any, va tenir lloc l'assemblea general de socis, on per part de la Junta i per part dels socis assistents fou plantejada la necessitat d'una nova reestructuració del funcionament de les diferents seccions, que afectava a la participació dels socis en les tasques de planificació d'activitats. Va ésser per aquest motiu que fou convocada una reunió de socis, una reunió de feina, de cara a planificar el trimestre que començàvem. La Junta aportà una sèrie d'activitats i els socis que hi assistiren també. Pensem que això és molt positiu ja que, per primera vegada els socis demanaren a la junta o exigien activitats, els que els durà a un compromís més ferm amb la nostra entitat.

Aquest havia estat sempre el desig de la Junta Directiva actual, el no haver d'ésser solament els seus components que haguessin de decidir i dur a terme en feina les activitats a fer. El que resta és que no tot quedi en reunions i xerrar, sinó que

sigui una cosa viva i que tenguí continuïtat. Sempre hem mantingut que els socis no ho són per tal de treure uns beneficis, sinó per tal tenir un lloc on poder desenvolupar tot una sèrie d'activitats encaminades a difondre la nostra cultura en general, i al mateix temps les seves inquietuts, amb la finalitat d'aconseguir unes millors relacions entre tots i una vida amb més sentit. Ho són també perquè tenen idees de millorament de coses que ens afecten com a comunitat, al nostre poble, i segurament també fora d'all. Coses com poden ésser propostes referents al parc municipal, netatja dels nostres pinars, participació i organització de les festes de cara a donar-les un caire popular i nostre, a part de lluitar per un augment del nivell cultural de tots els porrerencs. Sempre recordaré una anècdota que va ocórrer precisament dins una església on tenia lloc un concert de música de cambra. Jo estava escoltant dret i tenia al meu costat un home. Quan acabà una de les peces musicals i

mentres el públic aplaudia entusiàsticament, aquell home me digué: "ja ho veus com a les esglésies encara hi va molta gent -estava ple... i pots pensar que aquesta gent que avui és aquí escoltant aquesta música, segurament mai mouria una guerra contra ningú..." El que m'ha fet pensar amb això és el que deia abans sobre el nivell cultural del poble. El saber llegir un llibre, escoltar música, anar al teatre, veure cine, fent-ho amb esperit crític i cercant una comunicació, el conèixer les nostres costums, la nostra llengua, les nostres cançons, les nostres festes, la història, etc. ens mostra una nova dimensió de les coses, ens ha de dur a noves inquietuts, a un millorament general de la nostra vida del nostre oci, del nostre treball, en fi, de les nostres relacions amb els demés.

Aquest pot ésser i ha de ser un bon any per tots. Si com molts ferem coses i les hem de fer ben fetes. No hi ha que desanimar-se.

a la fi, edició del llibre de la mostra de poesia

Com recordareu, per les festes de Sant Roc l'Agrupació organitzà la festa de "Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta", un dels actes de la qual va ser l'exposició de Poesia, on hi participaven poetes del Principat de Catalunya, de València i de Mallorca. Des de bon començament els organitzadors vàrem veure la importància que aquest acte tenia a causa de l'alta qualitat de la majoria dels poetes participants i, per això, férem una sèrie de gestions a diverses entitats (Caixa de Pensions i Caixa d'Estalvis) amb la finalitat d'aconseguir que alguna subvencionés l'edició que pensàvem fer-ne per donar-li més ampla difusió i dissortada-

ment les gestions no obtingueren el resultat que esperàvem i vàrem haver d'obrir l'exposició sense tenir el llibre.

Insatisfets, com estàvem, veient que no podíem editar el llibre, vàrem cercar altres formes per reunir les vuitanta mil pessetes que feien falta i hem trobat que la més adequada era formar un grup de coeditors que en el moment d'aparèixer el llibre en pagessin la impressió i després s'encarregassin de posar-lo a la venda; al mateix temps s'ha començat a cobrar l'import del llibre a les persones que ens han dit que els interessava tenir-lo i se'ls ha entregat un rebut que els dona dret a rebre el llibre tot d'una que aparegui, d'aquesta manera la quan-

titat a aportar pel grup que es fa càrrec de l'edició no serà tan considerable.

Mentrestant, i perquè no poguessin dir que no havíem insistit prou, hem seguit demanant ajudes (altra vegada a les dues taixes i també, a l'Ajuntament) amb la mateixa finalitat i, també, perquè el preu de venda del llibre pogués ser més baix, i en principi les tres entitats han demostrat interès però en aquests moments no tenim cap resposta definitiva.

De tota manera el llibre ja és a impremta, gràcies a la bona col·laboració d'un grupat de persones que hi han posats els mitjans econòmics necessaris i, en sortiran cinc-cents exemplars el més de febrer.

LLUM D'OLI

c/. Queipo de Llano, 67
PORRERES (Mallorca)

Edita: AGRUPACIO CULTURAL DE PORRERES. Queipo de Llano, 67. ler.

• Els articles publicats reflexen únicament l'opinió dels seus autors.

butlletí informatiu de l'**A.C.P.**
n. 11 febrer- 81

D.L. PM 76/1979 (Imprès en offset)

AL MINISTRE D'ADMINISTRACIÓ TERRITORIAL

Senyor ministre, el "Diario Mallorca" del 16 d'octubre de 1980 ens donà la ressenya de la vostra intervenció en el Congrés de Diputats sobre la política autonòmica del govern central. Citant les vostres paraules, el D.M. deia que "el gobier no piensa que las comunidades no históricas deben acceder a la autonomía por el artículo 143". És una opinió respectable, encara que nosaltres creiem que haurien de ser les mateixes comunitats les qui decideixin quina via volen seguir. Però continuàvem llegint i vàrem ha ver de constatar que, segons la vostra opinió, les comunitats històriques quedaven reduïdes a Catalunya, Euskadi i Galícia, les quals han pogut seguir el procés autonòmic indicat a l'article 151 de la Constitució Espanyola. Això ens feia sospitar que les illes Balears pertanyen a les comunitats no històriques, i les nostres sospites van quedar confirmades en veure que vós incloïeu "Balears" en les comunitats que han de seguir la via 143. Deducció lògica: si l'article 143 de la Constitució és el camí de les comunitats no històriques, "Balears" com vós deis, pertany a aquestes darreres. Vàrem quedar sorpresos i indignats davant la ignorància que demostra qui inclou les illes en les comunitats no històriques. Creiem que aquesta ignorància és excusables en una persona que no té més escola que l'elemental, però en boca del ministre d'Administració Territorial (expressió ben curiosa aquesta) sona a insolència. Seria bé, senyor ministre, que repassàssiu els llibres d'història, però no els d'inspiració franquista, que són els que estudiàreu; altrament no haurieu comès un error com aquest. Les arrels d'una comunitat històrica no s'han de cercar en els Estatuts d'autonomia que es van aprovar du-

rant la segona República, com es dedueix de les vostres paraules i de la política autonòmica del vostre partit. Amb la nostra carta voldríem dir-vos on cal cercar-les.

Començarem dient que, segons els historiadors, els primers pobladors de les nostres illes ni racialment ni culturalment no tenien relació amb els habitants de la península Ibèrica. Molts van ésser els pobles que conqueriren i dominaren les nostres illes (d'entre ells els romans i els musulmans són els qui ens han legat més deixes de llur presència), però és la gesta del rei En Jaume el que integra el destí de les Balears dins la confederació catalano-aragonesa. Així les Illes adquiriren, a partir del s.XIII, unes característiques ben seves dins els pobles d'Espanya i segueixen una trajectòria històrica i política totalment diferent de les regions que anomenau en el vostre discurs al costat de "Balears": Extremadura, Castilla-La Mancha, Múrcia. En una paraula, us agradi o no, les Balears ja a l'Edat Mitjana constitueixen una nació dins la península Ibèrica. L'any 1278 el rei Jaume II de Mallorca es deia "Rey de Mallorca ab illes de Menorque i de Ivisca e ab les altres Illes adjacents a aquell Reyne". Fixau-vos-hi bé: la nació mallorquina és anomenada regne i té dinastia pròpia, que s'extingueix l'any 1349 amb les lluites de Jaume III amb Pere el Cerimoniós. Les guerres de la Germania del segle XVI, tot i tenir com a rerefons un malestar social, representen ja una rebel·lió contra el poder centralista, que anava prenent força sota l'emperador Carles V, el qual -dit sia de pas-, quan visità Mallorca, hagué d'escoltar el discurs de benvinguda redactat íntegrament en català. Llavors, senyor ministre, no hi havia aquest decret esquifit de bilin-

güisme que el vostre partit ens ha imposat. Només existí una llengua entre nosaltres: la catalana. Podríem continuar repasant la història, però aquests exemples demostren a bastament que les illes balears no tenen res a veure amb les comunitats no històriques que esmentaveu en el vostre discurs. Potser pensau que tot això pertny ja al passat, que la realitat d'avui és tota una altra i que cal construir el país ara i no reataurar el país d'altres temps. Hi estam d'acord, però el que discutim és el caràcter històric de la nostra comunitat. Per això us voldríem recordar com és que ara ens trobam on som.

El 7 de desembre del 1715 Felip V, de memòria sinistra, publicava el decret de Nova Planta, que imposava una concepció absolutista i desplaçava la nostra, basada en el respecte dels drets humans. La primera, la franco-castellana, era despòtica; la segona, la nostra, era respectuosa dels furs i franqueses. I això ho feia sense cap raó. L'única raó que tenia era el dret de conquesta després d'haver enviat un exèrcit estranger que ocupà les nostres illes. Des d'aleshores l'antig regne de Mallorca, lliure, autòcton i amo del propi destí, s'ha convertit en una província sotmesa per la força bruta, dependent en tot i per tot del poder llunyà de Madrid. Aquella Mallorca, autogovernada pel Gran i General Consell, que parlava en català amb el rei d'Espanya, era degradada a ser un poble amb lleis, costums i llengua castellanes. I aquesta és la situació que encara tenim però això no és el nostre país ni la nostra història.

Heus ací, senyor ministre, a grans pinzellades la tragèdia del nostre poble. Pensau-hi seriosament i objectivament, lluny d'òptiques unitàries heretades d'un passat vergonyós i recent,

donar el vostre govern no és una gràcia que ens fa, sinó un acte de justícia elemental. No fa més que tornar allò que sempre ha estat nostre i que ens fou violentament arrabassat en nom de la unitat d'una pàtria que mai l'hem sentida com a nostra. Fa set segles que les nostres illes existeixen com a nació: durant quasi cinc s'han governat a si mateixes, durant dos i mig han estat sotmeses al

i vaureu com les Illes Balears són una comunitat tan històrica com qualsevol altra, encara que no poguéssim tenir Estatut durant la República. A més, qui diu a ha de dir b, i, si deis que Catalunya és comunitat històrica, també ho heu de dir de les illes pels seus lligams històrics, polítics, culturals i ètnics que les van mantenir unides a Catalunya durant cinc segles. Per tant, l'autonomia que ens vol

dret de conquesta. Això vol dir que el temps de llur sobirania és molt més llarg que el de llur subjecció. És aquí, senyor ministre, on heu de cercar les arrels històriques de la nostra comunitat abans de decidir quines són històriques.

Amb tot respecte.
Miquel Ambrós Albertí
 en nom i per encàrrec del Grup de drets humans de Mallorca.

discernimiento sobre cerebros

Hubo alguien, que parecian ser un astro rey, asignó con su insigne sabiduría y clarividencia dones y merecimientos entre sus súbditos "...fulanito bien, fulano regular, el otro melo, y así..." iba repartiendo sus sapiencias y otros menesteres, hasta que llegó el turno a un simple plumífero, al cual le asignó la parte superior y anterior del encéfalo de cierta pequeña, aunque hermosa ave, suponiendo que sería por lo primero más que por lo último... y eso ... se preguntaran estimados y benevolentes lectores, ¿a qué esta sabia y erudita calificación?. Algo expuso este magnánimo ser sobre cual era el mérito que había contraído semejante inferioridad para ser clasificado como tal.

Pues bien ahí me tienen, cual insignificante abejarruco, preguntándome y repitiéndome ¿merece estas líneas de respuesta un cerebro tan grande... tan hipo...? pongan Vds. lo que les parezca, que de tan grande lo tiene le impide su visión más allá de un palmo de su órgano olfatorio.

Después de haberlo sopesado suficientemente, me digo, adelante con la intención de ilustrar y calibrar cada uno sus razones de lante de los sufridos y estimados lectores.

Y he aquí los méritos, perdón en este caso desméritos, por los cuales semejante e ilustrado personaje fijó lo que medía el interior de mi encéfalo, así en pieza dicha crónica "GRAN PARTICIPACION EN LAS FIESTAS POPULARES DE PORRERES", y pasando a lo sustantivo... "los ha habido para todos los gustos y edades y han contado con la participación popular en su base. Si ex

ceptuamos un solo acto, todos los demás han sido gratuitos, cosa que dice mucho en favor de sus organizadores, aunque si ha sido así se debe a las ayudas económicas aportadas por empresas, particulares y entidades comerciales...etc." De lo subrayado para esta ocasión, deduzco que el "repartidor" me impuso su avícola clasificación, de la cual ya me había anticipado verbalmente en directo, por lo cual no ha sido sorpresa el verla reflejada en LLUM D'OLI, aunque me parece que las hojas impresas, deben de estar abiertas mas al diálogo y propio conocimiento, crítica e información, que a los improperios más propios de otras razas que no las humanas. Bueno ya me iba apartando de mi camino, perdón. Pues como he escrito antes, estas fueron líneas publicadas por el medio de comunicación del cual el que suscribe la presente es el último eslabón y que por cierto fueron un poco retocadas y resumidas por la Redacción del periódico, que muchas veces así sucede, y cosas que en mi crónica pongo de una manera salen de otro modo, en fin... que lo que salió a la luz, ahí está. Pues estas líneas o frases en mi original eran así: ... popular en su base y casi en su excepción todos fueron gratuitos...etc." En lo cuales no encerraba ninguna intención crítica ni de opinión alguna, sino meramente informativa e ilustrativa para los lectores, en la cual cubrían todos los actos -fútbol, trial, etc.-, este informador no hacía distinciones ni las quería hacer, era lo de menos.

Personalmente fui a ver el trial y pagué contento y con-

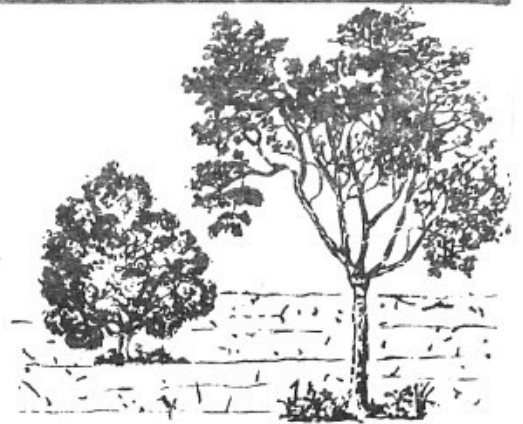
forme, contrariamente a otros que optaban por marcharse a otro sitio, por entender que había unos gastos y al mismo tiempo servía de ayuda al Motoclub Monti-Sión y que haría en otra ocasión igual de dichoso, pero después de esto pocas ganas me quedan.

Así, por estas líneas se me hizo merecedor de tales epítetos, que por venir de quien vienen es lo que menos me preocupa. Lo que si lo hace, es por el cargo que ocupa en la entidad, pues creo que en cualquier entidad pública, deportiva, etc., el que esté al frente debe ser modelo de cordura, equidad, templanza y sobretodo claridad mental, para no ver fantasmas donde solo hay claridad, sino mal camino será el elegido. Por mi parte, solo deseo una cosa, informar abiertamente y correctamente, sin presión alguna, eso si que quede bien claro a todos, y al Motoclub Monti-Sión -sinceramente- felices y venturosos singles duros, que así se merecen sus socios y amantes del motociclismo de nuestro querido pueblo, aunque a quién lo preside, dudo lo entienda y acepte, hay que tener la mente clara y abierta... y eso amigo, a veces es imposible superarlo, si no es con mucha voluntad y sinceridad.

Por lo demás, lo siento por los aficionados, mientras esté quién está actualmente al frente del citado club, me abstendré de dar ninguna clase de información sobre las actividades del mismo, para evitarle malos ratos, con si ha querido decir esto... si ha puesto aquello y quería decir lo otro ... Así sin escribir nada, pues se evita todo y nos hubiéramos evitado todo este rollo.

ENTREVISTA AMB

L'amo en Jordi, "es cabrer"

Neix a Felanitx el 1904, el seu nom és Jordi, viu a Porreres, carrer Passaraix, i la gent el coneix com Es Cabrer.

-Huep! Com anam l'amo?

-Bé, bé... No te conec... però...

-Què podríem fer una xerrada sobre es vostre temps de cabrer i ses vostres vivències?

-Si, no faltaria més, amb molt de gust te contestaré a totes ses teves preguntes.

-Quants d'anys fa que no teniu cabres?

-Fa més o manco 8 anys.

-Queda cap cabrer avui a Porreres?

-Crec que s'únic que queda és es "Guitarró", si ja no les ha venudes.

-En guardareu molts d'anys de cabres?

-Si, 23 anys! Vaig començar als 21, guardant cabres a Felanitx, anant a jornal: un duro cada dia. Què te pareix? (faig una rialla). Saps que ho ets de jove tu! (segueix), llavors pas a Porreres i vaig fer de pastor a Sa Bastida durant 5 anys, 9 a Son Drago de Ca'n Feliu, i més tard cap a l'any 50 -fins i tot me diu el dia que va fer la compra- dia 15 d'agost vaig comprar a Felanitx sa guarda de cabres que havia d'esser tota meva.

-En tenieu moltes?

-Unes 60 cabres i un boc (rient) Segur què saps què és? Es es mascle de ses cabres.

-Quants de doblers en pagareu per cada una?

-En vaig pagar 52 duros i mig per cada una.

Pensant i xerrant jo li deman, ¿Quants de cabrers coneixieu a la Vila?

-Mira, te diré que a Felanitx era cabrer amb 25 més, i a Porreres n'hi havia uns 14: en Jaume Barona, en Jaume Guitarró, en Miquel de Sa Volta. (Pensa una estoneta i segueix) N'Andreu de Mianes, en Jaume Dillecta, N'Antoni d'es Garrover, n'Antoni de Son Vaquer, en Pau Ramo.

Una cosa curiosa són els noms que els cabrers posen a les cabres.

-Quins noms tenien ses vostres cabres? Segur què en tenien o no?

-Es clar, na Beata, na clapet que tenia una clapa a una cuixa, na Rossa, S'Orellina que tenia ses orelles molt petites, na mames llargues. No sé si serà massa fort per a escriure-ho?

-No, ca! tothom ja està curat d'espants. Seguiu tranquil.

-Ses bessones... ja no me'n venen més a sa memòria.

-A aquestes cabres, que les feieu per a carn o per a llet?

-Per a ses dues coses, i de tant en tant en duia a vendre a Ca'n Pinya, per a matar. De llet, en solia treure uns 70 litres cada vespre durant dos mesos i la duia a vendre a Ca Na Mainova i a Ca'n Vicens més tard. La me pagaven a 2,5, a 6 i els darrers anys (71-72) a 11-12 pesetes el litre.

Tenc record de quan passaven aquelles guardes de cabres i deixaven ets carrers plens de cagallons dels que ens deien que feien regalim o "conguitos". Això ja no es veu i crec que si volguessim tornar-ho reviure ja no seria possible per molts de motius, ¿No és ver, l'amo en Jordi?

ACTUALMENT VIURE DE SES CABRES JA NO ES POSSIBLE

- Pots estar segura que això

ja no es pot tornar veure, primer perquè actualment viure de ses cabres no és possible, i en segona per la circulació... Mira abans jo duia ses cabres a

pasturar pels camins i carreteres veinades i no les havia de retirar més de dues vegades del camí... t'imagines ara amb aquests trailers i tants de cotxes... t'imagines?

-Això de ses pastures com funcionava. Hi havia terres comunals?

-Ses pastures se compraven per 200, 300, 3000 o 3500 ptes. o bé se canviaven per jornals, per llet o qualque cabrit. Terres comunals no n'hi havia a Porreres. Allà on n'hi havia era a Lloret i a Bunyola.

CONEC MOLT BE TOT ES TERME DE PORRERES

-Heu recorregut molts de kilòmetres amb ses cabres?

-Si, i tants. Sortia es matí a les 9 i fins es capvespre no tornava a la vila a posta de sol i les munyia. Les ferma va una a una com a ses vaques, perquè no se mufassin. Pots estar segura que conec molt bé tot es terme de Porreres: camí de Campos, camí de Felanitx, camí de Son Moranegrí, camí de Sant Joan, de Vilafranca, camí de Ciutat fins el segon safareig de Son Miró, es camí de Sa Pedrera...

I xerrant de ses pastures, de ses cabres i de ses ovelles, l'amo en Jordi diu que són més bones de guardar ses cabres que ses ovelles ja que ses cabres "una fulleta de fonoll, unes fulles d'ullastre, una fulla d'aquí i d'allà, ja estan plenes", mentres que ses ovelles les han de manar als sestadors

i si plou també has d'aguantar "Jo preferesc fer de cabrer que de pastor", ens diu l'amo en Jordi.

-De quina raça eren...?

-Uns temps ses guardes eren de raça mallorquina: grosses, de color roig, però poc lleteres, no eren rentables i per tant se va anar introduint una altra raça, sa murciana: negres més fines, petites però molt lleteres. Eren molt rentables, quasi totes ses guardes eren d'aquesta raça.

Mos hem deixat un personatge molt important -diu l'amo en Jordi-

-Qui és?

-Es ca. Ell és es vertader cabrer! Jo simplement mirava assegut baix d'un arbre. Na Murta, va esser es darrer ca que vaig tenir. Quan veia que una cabra anava a mossegar una fulla d'arbre o s'escapava de sa guarda, hi anava més aviat que depressa sense que jo hagués de dir res.

-Què és el que vos va fer deixar sa guarda?

-Primerament els anys, segon una caiguda amb bicicleta, que me vaig rompre una cuixa, i tercer, com he dit abans, que ja no es pot viure de ses cabres com un temps!

-A qui vareu vendre ses cabres?

-Les vaig vendre a Don Bernat Hereu, curanderó, que viu a Ciutat i té un hort a Son Ferriol.

-En tregueren molt?

-Les vaig vendre per 3.500 ptes. cada una, menys na Murcia neta per la que me'n pagaren 5000, perquè era sa més guapa.

ELS JUVES S'ESTIMEN MES GUARDAR AL.LOTES

-Com així ara no hi ha cabrers?

-Ara, ja, ja, ja! els joves s'estimen més guardar al.lotes que cabres. ja, ja, ja, no es ver?

I l'amo en Jordi acaba sa xerradeta dient:

"Som un senyor pobre que quan vull un duro en tenc dos, vaig a sa taverna quan vull i tenc un bon jornal, però si ara havia de triar entre una cosa i s'altra encara me decantaria per a fer de cabrer. Vaig néixer d'avall d'una ovella -riu- o no ho creus?"

Faig una rialla i m'acomiat d'ell, agraint-li sa seva col.laboració.

JOANA MORA

GLOSES

POSSESSICNS DE PORRERES

Quan som en es Pou d'Amunt jo ja me pos a glosar. Mestre Miquel, es fosser, per genre no me voldrà. I n'Andreu d'Es Colomer, Son Mas qui està dins Porreres, sa madona de Banyeres, ella no hi veu com fa sol. En Marc i llavò en Palcou i llavò en Lluís Sabater nou se pensa esser tot lo món. Llavò ve el senyor Ramon qui té mots, sempre en fa roi,

i l'amo de Son Ripoll, ell qui no té cap riaia. Son Moio i Alcoraia sempre fan baraiar es gall. L'amo en Tesa de Son Valls sempre tira qualque coça. Sopes, sopes amb arboça. Corre tant com un dragó. En Xim, en Benet Murtó, Son Jorbo i Es Riquers se partiren es doblers perque varen vendre un moix. I en Pere Joan Coix està penjat a ses bigues.

Sa madona de Son Ribes està dins sa lloriguera, crida qui crida s'orguera:

- Heu de venir a fer es betlem!-

Bon Jesús de Son Cudem, que de gloses no en sap fer. Al.lots, escoltau-ho bé, que es sermó l'acabaré, i així tots digau: Amèn.

GINARD BAUÇA, Rafel:
Cançoner popular de Mallorca. Volum IV, pg. 227
Palma, Ed. Moll, 1975

NUTOPIA

Desembre de 1980. Un altre cop un ex-beatle, apareix a les primeres pàgines dels diaris i de les revistes, però aquesta vegada la notícia no és un nou disc ni una sorprenent declaració. No, avui la notícia és que John Lennon -sense dubte el més brillant dels Beatles- ha mort assassinat, estúpida i assassinat, a New York. I l'han mort precisament quan semblava que havia assolit la plenitud i la pau espiritual que havia anhelat sempre, que havia estat cercant per diversos camins, i que al final havia trobat a través de l'amor que sentia envers la seva dona, la japonesa Yoko Ono, i que es feia extensible a tota la humanitat. Perquè sobre aquest sentiment es recolzava el seu gran somni: tota la gent del món vivint la vida en pau, sense odi, sense guerres...

"Imagina't a la gent vivint en pau..."

Res perquè matar o morir.

Sense ànsies de codícia, sense fam, amb germanor.

Imagina't a la gent repartint-se tot el món.

Diràs que estic somniant, però no som l'únic.

Esper que algun dia també t'uniràs a nosaltres

i el món estarà fet a la mesura de tots."

Però a aquest món d'Imagine dissortadament està molt lluny del món real i per això John va acabar el seu somni damunt una voravia foradat per les bales, en presència de Yoko, el seu gran amor, la persona que l'havia ajudat a trobar-se a ell mateix, a trobar el sentit de la seva vida, la persona per qui sentia un amor tan gran que l'havia duit a una fusió total amb ella. Amor que queda reflexat, ja des de la portada, al seu darrer disc Double Fantasy on es mesclen les cançons d'ambdós i on sentim dir-li a la se-

va companya:

"Recorda per favor que la meua vida està en les teves mans.

I dona, abraça'm fort, aprop del teu cor, encara que es trobi lluny, que res ens separi.

Després de tot, està escrit a les estrelles.

Dona, deixa'm dir-te que mai no podré ésser la causa de la teua pena o dolor.

Deixa'm dir-te una i una altra vegada, una i una altra vegada

T'estim ara i sempre."

L'obra discogràfica de Lennon en solitari és molt menys coneguda que la realitzada conjuntament amb els seus companys, però resulta totalment imprescindible si volem conèixer l'evolució i l'orientació que havia donat al seu treball, que no era altra que la lluita contra la desesperança que se va imposant dins la nostra societat. Per això havia proclamat en el seu disc Mind Games la creació d'un estat utòpic al que podia pertanyer tota persona sense distinció de cap tipus, en el que no tenien cabuda cap de les eternes injustícies i on la gent havia de viure en pau i llibertat.

John Lennon ha mort i ho ha fet sense veure realitzat el seu somni, però ningú posarà mai en dubte la decisiva influència que ell i els seus companys han tengut sobre la cultura occidental dins les dues darreres dècades.

Potser que l'assassí de John Lennon solsment volgués dir-nos que ja no hi ha lloc pels somnis.

DECLARATION OF NUTOPIA:

We announce the birth of a conceptual country, NUTOPIA. Citizenship of the country can be obtained by declaration of your awareness of NUTOPIA. NUTOPIA has no land, no boundaries, no passports, only people

NUTOPIA has no laws other than cosmic.

All people of NUTOPIA are ambassadors of the country.

As two ambassadors of NUTOPIA, we ask for diplomatic immunity and recognition in the United Nations of our country and its people.

YOKO ONO LENNON

JOHN ONO LENNON

(DECLARACIO DE NUTOPIA: Nosaltres anunciam el naixement d'un país conceptual, NUTOPIA.

La ciutadania d'aquest país es pot obtenir per simple declaració del teu coneixement de NUTOPIA.

NUTOPIA no té terres, ni fronteres, ni passaports només persones.

NUTOPIA no té més lleis que les còsmiques.

Tota la gent de NUTOPIA és ambaixador del país.

Com a dos ambaixadors de NUTOPIA nosaltres demanem la immunitat diplomàtica i el reconeixement a les Nacions Unides del nostre país i la seva gent.

YOKO ONO LENNON

JOHN ONO LENNON)

Rafel Ferrà

JOHN LENNON

9

Es absurd el veure com una persona passa a esser actualitat després de la mort, tan absurd com la mort del mateix John Lennon. El sentit de morbositat de la gent i sobretot dels periodistes que entenen allò que els agrada a la gent han convertit la seva desaparició en una gran onejada d'articles, opinions i escrits damunt la figura de l'ex-beatle, un home que el temps havia sostret de la moda musical però que sempre serà alguna cosa més. Fins i tot el seu darrer disc "Double fantasy" havia passat desapercebut per la gran majoria de gent que ara morbosament i aprofitant les seves dexalles és "més que un admirador", com hem sentit dir.

Un amic em comentava que John Lennon era un personatge incòmode per a la societat. Es clar que ho era. Però ara la societat li passa comptes, quan ja no ho és ni serà mai més incòmode. Tots els mecanismes funcionen.

John Lennon ha estat la projecció de la ironia, de l'arribar al màxim del que es tolera dins la societat quan s'arriba a esser excessivament romàntic i excessivament valent però dubtosament la gent comprendrà seriosament la seva ideologia política, la seva capacitat literària i la seva postura social, ara, quan John Lennon és de la família, que és de tots i ens hem menjat els seus llargues anys de trovador pelut,

malgarbat i que xerrava malament de tothom, en qüestió de minuts. Què ho és de fàcil!

John Lennon fou l'element dels Beatles més incordiador i el que jugà el paper més important en la seva desaparició quan no volia esser una marioneta del capital i li repugnava la idea d'uns Beatles dolços, empalagosos i burgesos. Els Beatles que ara, a força de melangia, es reivindiquen amb la seva desaparició, quan del temps sols en resten les cançons.

El millor homenatge que se li podria fer seria el no manipular pus la seva vida, i sobretot la seva mort.

Joan Barceló i Bauçà

NOTICIES

llum d'oli

LLUM D'OLI ha assolit una nova estructuració de l'equip de redacció i administració, que es converteix en un equip més ample, de cara a aconseguir una millor qualitat i una puntualitat que fins ara difícilment podia tenir, degut a les poques persones que participaven en la seva confecció, (pràcticament dues, apart dels col·laboradors habituals). A partir d'ara l'equip de redacció està format per Macià Lladó, Joan Barceló, Climent Picornell, Joan Barceló, Maria Barceló, Maria Miró, Bàrbara Picornell, Rafael Nicolau i Joana Mora, havent-se repartit entre tots ells les diferents feines que comporta treure la nostra revista. Esperam poder complir els objectius fixats, i una vegada més volem fer una crida a la col·laboració, amb articles, cartes, opinions, etc. Voldríem també dir que el tema de la llengua -estar tot escrit en català- no fos un obstacle per a aquesta col·laboració. Podeu enviar-ho en castellà i després serà traduït o senzillament posat com vulgueu tenint en compte emperò l'esperit i tendència a que tot sia publicat en la nostra llengua.

A la reunió extraordinària de socis, convocada amb la finalitat de planificar el trimestre d'activitats, es varen prendre diverses determinacions, destacant la formació d'una sèrie de comissions encarregades de dur endavant tota una sèrie d'activitats relacionades amb el teatre, llum d'oli, excursionisme, biblioteca, cursos de pintura.

Essent totes aquestes activitats molt importants, emperò hem de destacar la proposta que es va acordar fer a l'Ajuntament referent a la neteja i acondicionament del Parc Municipal, per tal de donar-li una funció que fins ara no ha tengut: la d'esser lloc de trobada d'infants

parc municipal

i de tots aquells que vulguin gaudir d'una estona de descans i tranquil·litat dins el poble. Per això creiem que a més de la neteja faria falta l'instal·lació de faroles, bancs, plantat d'arbres i plantes per tal de fer el lloc acollidor. L'Ajuntament ha acollit la idea amb entusiasme i pareix que en principi ha donat el vist i plau a la neteja i pintat de les parets cosa que es faria per part de l'Agrupació i nins de les escoles de Porreres amb col·laboració com és natural de l'Ajuntament. La segona part creiem que ja comporta més dificultat donada la manca de mitjans econòmics de forma immediata.

Una altra proposta que va sortir de la reunió és la de dur endavant una neteja general de Monti-Sion, on en principi hi podrà participar tothom que vulgui. Més endavant es donarà informació respecte d'aquests dos punts darrers.

el amigo león

Porque León es ante todo un buen amigo, no de esos amigos de infancia que son los peores, sino un amigo de hace horas, un amigo esos que aún no ha tenido el tiempo suficiente para hacerte una "jugarrera"; ¡un buen amigo!.

Lo conocí en el bar de Gulliver, Gulliver ya no es tan amigo, es un gitano siempre me jode unos pavos de más, no sé como se las arregla, no, mejor dicho, no sé como se lo monta -es más pasota-. En el bar de Gu, (es mucho más corto), se amontona mucha gente, cada noche hay gente diferente, distinta, será porque está en el área de descanso de la B-30. Hay que reconocerlo; Gu tiene una cerveza y una tía estupenda, las dos son negras; bueno, la cerveza es alemana y la tía creo que es de Murcia, pero está buena igual. Que sea de Murcia no quiere decir que esté pasada ni mucho menos, tiene unas piernas quilométricas, de largas.

Conocí a León que ahora está muerto, sí, lo atropellaron cuando los dos salíamos del bar; íbamos con dos cubas, parecíamos dos toneles de vino corriendo por el carril de enmedio, ji, ji... hasta que apareció aquel enorme trailer cargado de azulejos y lo estropeó todo, sí, sí, también los azulejos, no vayan a creer que sólo estropeó al pobre León.

No me lo puedo creer, sólo conservo de él, un bíceps medio megullado, un ojo, no sé si el derecho o el izquierdo, una mano y su reloj de pulsera. Era un hombre muy puntual.

León tenía el pelo canoso, rizado y hecho una calamidad. Me dijo que no tenía tiempo para lavarse, lo consideraba un vicio burgués, le dije que bueno, que era posible, yo también me lavo muy poco; sólo cuando voy a las oficinas bancarias a cobrar mi pensión de viudedad. Llevo años haciendo lo mismo, cada lunes a las doce del mediodía, si es festivo, me jodo y voy el martes, eso sí, más sucio que el día anterior.

León vestía no muy bien, compraba la ropa en las rebajas de enero en cualquier supermercado de la zona, la zona está plagada de supermercados. El pobre se compraba un par de pantalones al año, como en la Cuba comunista de Fidel, según él no era necesario comprar más pantalones, y si tenía un compromiso social, la boda del amigo, la recepción de la hermana, el entierro de su íntimo amigo, etc. no se presentaba y se evitaba de paso el hacer regalos. Calzaba botas deportivas, él nunca hizo deporte, pero decía que le rejuvenecían, le quitaban -las botas- unos cuantos años de encima. Usaba dos cepillos de dientes, uno por semestre. Tenía una boca muy curiosa, lástima que se

la estropeara el trailer cargado de azulejos.

Cuando lo conocí estaba completamente sobrio, cuando salimos del bar estábamos los dos completamente ébrios. Se emborrachó con facilidad, era hombre de pocas copas pero de muchas palabras, estuvo tres horas contándome el conflicto que tiene Tito con la vejez, y la dicotomía existente entre un espiral y un diafragma. Sabía muchas cosas, estaba enterado de todo. Apostaría cinco contra uno que todos los días leía por lo menos un periódico decente, los indecentes son para esa clase de gente políticamente desencantada, ji, ji... León tampoco fumaba, probó, me dijo, dos o tres veces la marihuana, devolvió, no le gustaba ni la marihuana, ni devolver. ¡Soberbio, era soberbio!.

León me contó también que era un trotamundos, no tenía residencia fija, que tampoco se podía permitir un hotel, a lo que yo respondí...

- No te preocupes cuando salgamos de aquí vamos directos a mi casita que tiene dos aseos y dos habitaciones, una cocina-comedor y un trastero.

Lo malo fue que nos equivocamos de carril.

Bronstein, Viernes 8-I-80

POEMES

Escucho en el silencio cientos de ruidos
escucho en esta soledad infinita
multitud de quejidos populares,
cegados en vida,
Por la crueldad de una existencia.

!Hombre solitario!,
escucha este silencio,
lee en la oscuridad,
planea en el viento.
Caen, una tras otra,

las esperanzas inmunes
a toda pasión corrupta.
Caen, una tras otra.
las lágrimas de libertad
que en vida poseímos.
Caen ellos, uno tras otro.
Cae el hombre solitario
que una vez escuchó en el silencio
cientos de ruidos.

Tomàs R. de Bordoy

6-I-80

CALDRIA

Caldria desmitificar els verds
suau dels arbres.
Marginat, marginals; incultura
falocràtica assumida pels
que d'una manera reflexiva
foten la llum als principis
tan marginat, marginals
com primitius.
"Tindrà la certesa d'una lluita
seria camuflar l'ambigüetat
o substentivar l'irracionalisme".

Tomàs R. de Bordoy

balanç d'activitats curs 1979-80

Gener-80:

- Dia 11 Homenatge a Pere Capella (exposició i conferència).
 Dia 20 Excursió en bicicleta a Son Lluís (col.laboració amb l'Associació de Pares de l'Escola Estatal).

Febrer-80:

- Dia 9 Surt el nº 6 de "Llum d'Oli".
 Dia 16 Desflessada.
 Dia 23 Comença el curs de Català (2 graus). L'equip d'escacs puja a Preferent.

Març-80:

- Dia 21 Conferència sobre Interpretació de la Història de Mallorca de Sebastià Serra.
 Dia 28 Conferència sobre el Cançoner Eròtic a càrrec de Gabriel Janer Manila.
 Dia 29 Surt el nº 7 de "Llum d'Oli". Comença la participació als Campionats individuals d'escacs amb 16 jugadors.

Maig-80:

- Dia 11 Excursió a Sóller en tren.

- Dia 10 Comença el Campionat de Mallorca Femení d'escacs.
 Dia 16 Comença el VIII Torneig Social d'Escacs.

Juny-80:

- Exposició de les obres realitzades en el curs de pintura.
 Dia 5 Exposició de llibres infantils en català i exposició de dibuixos dels alumnes dels col·legis porrerencs. Surt el nº 8 de "Llum d'Oli".
 Dia 6 Taula rodona sobre l'ensenyament del català a l'escola. Finalitza el curs ECA de Graduat Escolar.
 Dia 14 Finalitza el Campionat d'escacs femení.

Juliol-80:

- Dia 15 Surt el nº 9 de "Llum d'Oli". Surt una revista d'escacs.

Agost-80:

- Dia 1 Comença el II Torneig Obert d'escacs "Vila de Porreres" a Montisíon.
 Dia 8 Conferència sobre El Decret de Nova Planta a càrrec de Romà Pinya.
 Dia 11 Exposició de dibuixos d'humor de Pepe. Inauguració de l'exposició Premsa Forana.
 Dia 12 Conferència sobre Cultura Popular per Biel Majoral.
 Dia 13 Conferència Del Decret de Nova Planta al Decret de Bilingüisme a càrrec d'Isidor Marí.
 Dia 14 Presentació de la Mostra de Poesia Catalana per Joan Mas i Vives.

- Dia 14 Representació de tres rondalles al Principal Cinema pel Grup de Teatre de l'Agrupació.

- Dia 17 Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta.

- Dia 29 Representació de tres rondalles al Principal Cinema.

- Dia 30 Representació de tres rondalles al Principal Cinema.

- Dia 31 Representació de tres rondalles a Sant Joan.

Setembre-80:

- Dia 8 Comença el curs de ceràmica.
 Dia 14 Excursió al Torrent de Pareis.
 Dia 26 Finalitza el Torneig d'escacs a Montisíon.
 Dia 27 Acampada a Es Trenc.

Octubre-80:

- Dia 12 Excursió a Biniarroi-Santuari de Santa Llúcia.
 Dia 22 Bunyolada Popular.
 Dia 23 Taula rodona sobre la problemàtica de la ceràmica. Comença la participació dels dos equips d'escacs als Campionats de clubs. Surt el nº 2 de la revista d'escacs.

Novembre-80:

- Dia 4 Comença el curs de pintura.
 Dia 8 Surt el nº 10 de "Llum d'Oli". Surt el nº 3 de la revista d'escacs.
 Dia 28 Concurs de maneig de tractors amb remolc a N'Hereveta.
 Dia 29 Corregudes a peu amb col.laboració dels col·legis porrerencs.
 Dia 29 Festa Pagesa.

Desembre-80:

- Dia 14 Excursió a La Trapa.
 Dia 26 Xocolatada Popular.
 Dia 30 Assemblea General Ordinària de Socis.

